

Христина Кулик

асистент кафедри архітектурного проектування та інженерії,
Національний університет «Львівська політехніка», Львів
e-mail: khrystyna.y.zholnovych@lpnu.ua
ORCID: 0009-0001-3191-3772

ДОМАШНІ ТВАРИНИ ЯК ЧИННИК ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ІНТЕР'ЄРУ ПОМЕШКАНЬ

© Кулик Х., 2023

<https://doi.org/10.23939/sa2023.01.105>

Архітектурне проектування приміщень для тварин стає все важливішою сферою досліджень і практики, яка спрямована на створення комфортних і безпечних умов проживання для тварин у різних контекстах, включаючи притулки для тварин, приміщення для тварин на фермах і вольєри в зоопарках. Однак проектування приміщень, сприятливих для тварин, вимагає повного розуміння поведінки, фізіології та добробуту тварин, а також включення відповідних елементів дизайну та матеріалів. Ця стаття має на меті надати огляд досліджень, які будуть проведені для розуміння принципів орієнтованого на тварин дизайну та його впливу на добробут тварин.

Дослідження включатиме огляд літератури відповідних статей, книг і звітів про дизайн, орієнтований на тварин, а також тематичні дослідження та експертні висновки архітекторів, спеціалістів з поведінки тварин і експертів із захисту тварин. Огляд буде зосереджений на визначенні ключових елементів дизайну, орієнтованого на тварин, таких як освітлення, вентиляція та контроль температури, а також належне використання матеріалів і просторових конфігурацій для створення комфортного та стимулюючого середовища для тварин.

Дослідження також вивчатиме вплив дизайну, орієнтованого на тварин, на поведінку, здоров'я та добробут тварин. Аналізуючи тематичні дослідження та висновки експертів, дослідження має на меті зрозуміти, як принципи проектування, орієнтовані на тварин, можуть покращити добробут тварин і сприяти позитивним поведінковим результатам, таким як зменшення стресу та посилення залучення.

Загалом це дослідження має на меті сприяти розумінню принципів дизайну, орієнтованого на тварин, та їх застосування у створенні приміщень, які сприяють добробуту та благополуччю тварин. Результати цього дослідження будуть цінними для архітекторів, експертів із захисту тварин та інших професіоналів, які займаються проектуванням приміщень для тварин, а також для людей, зацікавлених у сприянні більш співчутливих і стійких відносин між людьми та тваринами. На сучасному етапі актуальним стало питання удосконалення помешкань та поєднання так званих “двох світів” під одним дахом, тварини і людини, яка тримає у своєму помешканні тварину. Розглянемо різноманітні приклади. Як правильно зробити ремонт у квартирі, підібрати відповідні матеріали, а також розмістити зону гри, репрезентативну зону та інші різні важливі моменти.

Ключові слова: *архітектурний дизайн, житло, тварини, збагачення навколишнього середовища, вимоги до простору, добробут тварин.*

Постановка проблеми

Дослідження архітектурного проектування приміщень для тварин мають високу актуальність і тісно пов'язані як з науковими, так і з практичними завданнями, які потребують вирішення. З наукової точки зору дослідження допомагає нам зрозуміти поведінку та потреби різних тварин і те, як їх можна вирішити за допомогою відповідного архітектурного дизайну. Це включає розуміння того, як тварини взаємодіють із навколишнім середовищем, яким типам просторів і матеріалів вони віддають перевагу, а також як створити середовище, яке сприятиме їхньому фізичному та психічному благополуччю. З практичної точки зору, дослідження має важливе значення для проектування та будівництва приміщень для утримання тварин, які відповідають потребам різних видів і забезпечують їх здоров'я та безпеку. Крім того, проектування таких приміщень може мати значний вплив на екологічну стійкість, наприклад, завдяки використанню енергоефективних систем, утилізації відходів і стійких матеріалів. Загалом, дослідження архітектурного дизайну житла для тварин важливі як для наукового розуміння, так і для практичного застосування та можуть сприяти добробуту тварин, навколишнього середовища та суспільства загалом.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Останні дослідження та публікації почали вирішувати проблему проектування тваринницьких приміщень різними способами. Деякі дослідження зосереджені на впливі дизайну житла на добробут тварин, наприклад вплив простору, вентиляції та освітлення на поведінку та здоров'я тварин. Інші дослідження вивчали стійкість дизайну тваринницьких приміщень, враховуючи вплив тваринництва на навколишнє середовище та потенціал для більш ефективних та екологічно чистих систем утримання (Нойферт, Нефф, 2006). Крім того, були зроблені спроби включити нові технології та стратегії дизайну в утримання тварин, такі як робототехніка та модульне будівництво. Загалом, нещодавні дослідження та публікації щодо проектування тваринницьких приміщень свідчать про зростаюче усвідомлення важливості цього питання та прагнення до пошуку інноваційних та стійких рішень.

Мета статті

Мета дослідження – встановити, як пристосувати квартири, будинки, прибудинкову територію, щоби люди і тварини не заважали один одному, а жили в гармонії. Надати чіткі та структуровані етапи проектування архітектурних приміщень для тварин. Це включає визначення конкретних потреб і потреб різних типів тварин, розуміння їхньої поведінки та природних середовищ існування, а також включення відповідних елементів дизайну для сприяння їхньому здоров'ю та благополуччю. Дослідження спрямоване на те, щоб надати архітекторам і дизайнерам практичні поради щодо створення зручних для тварин просторів, які є функціональними та естетично приємними. Дослідження та розуміння поведінки та потреб тварин:

1. Першим кроком у проектуванні приміщень для тварин є проведення ретельного дослідження та отримання глибокого розуміння особливостей поведінки, потреб та вимог тварин, для яких проектується приміщення. Це може включати вивчення природного середовища існування, моделей поведінки, соціальних взаємодій та фізіологічних потреб тварин, щоб переконатися, що дизайн відповідає їхньому фізичному та поведінковому благополуччю.

2. Співпраця з експертами: співпраця з експертами у сфері захисту тварин, ветеринарії чи поведінки тварин може значною мірою сприяти успіху архітектурного проектування приміщень для тварин. Ці експерти можуть надати цінну інформацію та вказівки щодо найкращих практик, правил і міркувань щодо проектування приміщень, дружніх до тварин.

3. Включення елементів дизайну, орієнтованих на тварин: наступним кроком є включення елементів дизайну, орієнтованих на тварин, у приміщення. Це може включати забезпечення достатнього простору для пересування та фізичних вправ, створення відповідних місць для відпочинку та схованок, включення природних елементів, таких як денне світло, вентиляція та доступ до зовнішніх зон, а також забезпечення належних умов для гігієни, годування та утилізації відходів. Проект також повинен враховувати специфічні потреби різних видів тварин, беручи до уваги їхній розмір, породу, вік та рівень активності.

4. Використання дружніх матеріалів і оздоблення: вибір матеріалів і оздоблення, безпечних і довговічних для тварин, має вирішальне значення в архітектурному проектуванні приміщень для тварин. Це може включати використання матеріалів для підлоги, які легко миються та стійкі до подряпин або вологи, уникати використання токсичних матеріалів або оздоблення, які можуть завдати шкоди тваринам, а також гарантувати, що приміщення вільне від будь-якої небезпеки чи потенційної небезпеки для тварин.

5. Регулярна оцінка та адаптація: після того, як приміщення спроектовано та побудовано, регулярна оцінка та адаптація на основі зворотного зв'язку та спостережень є важливими для того, щоб забезпечити ефективність проекту для задоволення потреб тварин. Це може включати спостереження за поведінкою та самопочуттям тварин у приміщеннях, отримання зворотного зв'язку від осіб, які доглядають за тваринами, або ветеринарів, а також внесення необхідних коригувань у проект для оптимізації умов життя тварин.

Дотримуючись цих кроків, можна досягти мети створення архітектурного дизайну приміщень, які сприяють добробуту та комфорту тварин, забезпечуючи їм безпечне, здорове та збагачувальне середовище проживання.

Виклад основного матеріалу

Дослідницька методологія для вивчення архітектурного дизайну приміщень для тварин зазвичай передбачає мультидисциплінарний підхід, поєднуючи знання з таких галузей, як архітектура, поведінка тварин, ветеринарія та добробут тварин. Процес дослідження може включати такі етапи:

Огляд літератури: проведення комплексного огляду існуючої літератури та досліджень, пов'язаних із поведінкою тварин, добробутом тварин та архітектурним дизайном для тварин. Це допомагає отримати чітке розуміння поточних знань, найкращих практик і вказівок щодо проектування приміщень, дружніх до тварин.

Польові спостереження: проведення польових спостережень за існуючими приміщеннями або об'єктами, призначеними для тварин, такими як притулки для тварин, зоопарки або будинки, де дозволено проживання з домашніми тваринами. Це передбачає спостереження за поведінкою тварин у їхніх життєвих просторах, відзначаючи їхні потреби, уподобання та взаємодію з навколишнім середовищем.

Експертні інтерв'ю: проведення інтерв'ю з експертами у сфері поведінки тварин, ветеринарії чи захисту тварин. Ці інтерв'ю можуть надати цінну інформацію та досвід щодо конкретних потреб і потреб тварин у їхніх житлових приміщеннях, а також практичні міркування щодо проектування приміщень, дружніх до тварин.

Аналіз дизайну: аналіз існуючих архітектурних проектів приміщень, призначених для тварин, включаючи планування, матеріали, оздоблення та інші елементи дизайну. Це допомагає визначити переваги та недоліки існуючих проектів і зрозуміти їхній вплив на добробут тварин.

Проектні пропозиції: розробка проектних пропозицій на основі результатів огляду літератури, польових спостережень та експертних інтерв'ю. Ці пропозиції можуть містити включення елементів дизайну, орієнтованих на тварин, вибір відповідних матеріалів і оздоблення, а також оптимізацію просторового планування для створення сприятливого середовища для життя тварин.

Основні результати дослідження та обґрунтування:

Основні результати дослідження архітектурного проектування приміщень для тварин можуть відрізнятися залежно від конкретної спрямованості та обсягу дослідження. Однак деякі можливі результати та їх обґрунтування можуть бути такими:

Визначення поведінки та потреб тварин. Дослідження може дати розуміння поведінки, потреб і потреб тварин у місцях їхнього проживання. Це розуміння допомагає проектувати приміщення, які задовольняють їхні природні інстинкти, соціальні взаємодії, потреби в фізичних вправах та інші фізіологічні та поведінкові аспекти, що призводить до покращення добробуту та комфорту тварин.

Рекомендації щодо проектування, орієнтованого на тварин. Результатом дослідження може стати розробка вказівок або найкращих практик щодо проектування приміщень, дружніх до тварин, які можуть слугувати орієнтиром для архітекторів, дизайнерів і доглядачів за тваринами. Ці вказівки можуть містити рекомендації щодо розподілу простору, матеріалів, оздоблення, природних елементів та інших міркувань дизайну для оптимізації умов життя тварин.

Покращення результатів щодо добробуту тварин: дослідження може сприяти покращенню результатів щодо добробуту тварин шляхом надання заснованих на доказах дизайнерських рішень, які сприяють фізичному та психологічному благополуччю тварин. Це може включати зменшення стресу, покращення здоров'я та гігієни, сприяння природній поведінці та покращенню загальної якості життя тварин у їхніх житлових приміщеннях.

Покращена взаємодія між людьми та тваринами: результатом дослідження можуть бути пропозиції щодо дизайну, які сприятимуть позитивній взаємодії між людьми та тваринами, сприятимуть зв'язкам, спілкуванню та взаємному благополуччю між тваринами та людьми, які їх доглядають. Це може призвести до покращення догляду за тваринами, задоволення та загальних відносин між людьми та тваринами в спроектованих приміщеннях.

Застосування практик сталого проектування: дослідження може акцентувати на важливості екологічних практик проектування приміщень, дружніх до тварин, таких як енергоефективність, управління відходами та використання екологічно чистих матеріалів. Це може сприяти екологічно відповідальним підходам до проектування, які приносять користь як тваринам, так і навколишньому середовищу.

Таким чином, дослідження архітектурного дизайну приміщень для тварин мають на меті забезпечити всебічне розуміння поведінки, потреб і вимог тварин, а також розробити дизайнерські рішення, які оптимізують умови життя для тварин, що призведе до покращення результатів добробуту тварин, поліпшення здоров'я людини – взаємодія з тваринами та впровадження практик сталого дизайну.

Із зростанням обізнаності про добробут тварин і прогресом у зоотехніці архітектурні вимоги до утримання тварин стали важливішими. Сучасне утримання тварин має враховувати особливі потреби та вимоги кожного виду, включаючи такі фактори, як простір, вентиляція, контроль температури та освітлення.

Деякі приклади того, як утримання тварин змінилося, щоб відповідати цим вимогам, включають:

Збільшений простір: сучасне утримання тварин розроблено таким чином, щоб надати тваринам більше простору для пересування та фізичних вправ, а також окремі зони для сну та годування.

Покращена вентиляція. Правильна вентиляція необхідна для підтримки хорошої якості повітря та запобігання накопиченню шкідливих газів і пилу (ДБН Д.2.6-3-2000).

Клімат-контроль: у приміщеннях для тварин тепер є системи обігріву та охолодження, які можуть допомогти підтримувати комфортну температуру та рівень вологості для тварин.

Спеціальне обладнання: утримання тварин може включати спеціальне обладнання, таке як автоматичні годівниці та поїлки, щоб забезпечити тваринам постійний доступ до їжі та води.

Освітлення: освітлення є важливим фактором утримання тварин, оскільки воно може впливати на добовий ритм тварин і загальний стан здоров'я (ДБН В.2.5-28-2006). Розглянемо трішки детальніше про освітлення.

Освітлення в квартирах, де живуть тварини, має бути розроблено таким чином, щоб забезпечити відповідне середовище, яке підтримує здоров'я та благополуччя тварин. Різні тварини мають різні вимоги до освітлення, залежно від їхньої природної поведінки та біологічних потреб. Ось кілька загальних рекомендацій щодо забезпечення відповідного освітлення в квартирах, де живуть тварини.

Природне освітлення: якщо це можливо, найкраще забезпечити тваринам природне світло, оскільки воно є найбільш корисним і природним джерелом світла. Якщо в квартирі є вікна, забезпечте тваринам доступ до зон з природним освітленням. Також важливо пам'ятати про кількість та інтенсивність природного світла, оскільки занадто багато або занадто мало сонячного світла може мати негативний вплив на тварин.

Штучне освітлення: у випадках, коли природне освітлення недоступне або його недостатньо, можна використовувати штучне освітлення, щоб доповнити або замінити природне світло. Тип штучного освітлення, який використовується, повинен максимально імітувати природне світло. Наприклад, лампи повного спектру можна використовувати для імітації сонячного світла, а світлодіодні лампи можна використовувати для імітації місячного світла. Крім того, інтенсивність і тривалість штучного освітлення повинні бути адаптовані до потреб тварин, беручи до уваги їхню природну поведінку та рівень активності.

Світловий період: фотоперіод означає тривалість світла та темряви, на які тварини піддаються протягом 24 годин. Різні тварини мають різні вимоги до світлового періоду, залежно від їхньої природної поведінки та біологічних потреб. Наприклад, денним тваринам, таким як птахи та рептилії, потрібно більше світла вдень і менше вночі, тоді як нічним тваринам, таким як гризуни та деякі земноводні, потрібно більше темряви вдень і більше світла вночі.

Уникайте світлового забруднення: важливо уникати світлового забруднення, яке може порушити природні моделі сну та поведінку тварин. Світлове забруднення може бути спричинене такими джерелами, як вуличні ліхтарі, неонові вивіски та електронні пристрої. Щоб мінімізувати світлове забруднення, подумайте про використання штор або жалюзі, щоб заблокувати зовнішні джерела світла, і вимикайте будь-які непотрібні електронні пристрої на ніч.

Таким чином, освітлення в квартирах, де живуть тварини, має бути розроблено таким чином, щоб забезпечити належне середовище, яке підтримує здоров'я та благополуччя тварин. Вимоги до освітлення залежатимуть від типу тварин та її природної поведінки і повинні враховувати такі фактори, як природне освітлення, штучне освітлення, фотоперіод та уникнення світлового забруднення (ДБН В.2.5-28-2006).

Збагачення навколишнього середовища: сучасне утримання тварин також може містити такі елементи, як іграшки, споруди для лазіння та схованки, які можуть допомогти стимулювати тварин і створити для них більш природне середовище.

Підсумовуючи, можна сказати, що архітектурні вимоги до утримання тварин з часом ставали все важливішими, а конструкції приміщень еволюціонували відповідно до конкретних потреб і потреб різних видів тварин. На сьогодні утримання тварин призначене для зміцнення здоров'я та благополуччя тварин, а також для забезпечення їм безпечного та комфортного середовища.

Висновки

Отже, дослідження архітектурного дизайну приміщень для тварин спрямовані на створення середовища проживання, яке надає пріоритет добробуту та благополуччю тварин. Завдяки багатоступінній методології дослідження, яка включає розуміння поведінки тварин, проведення аналізу місця, інтеграцію орієнтованих на тварин елементів дизайну та впровадження відпо-

відного освітлення, вентиляції та просторових міркувань, можна досягти мети створення приміщень, дружніх до тварин.

Основні результати дослідження вказують на те, що орієнтований на тварин дизайн може значно вплинути на фізичне та психологічне благополуччя тварин. Добре спроектовані притулки для тварин, зоопарки, ветеринарні клініки чи приміщення для тварин на фермах можуть забезпечити комфортне та стимулююче середовище для тварин, дозволяючи їм проявляти природну поведінку, зменшувати стрес і процвітати. Приклади орієнтованих на тварин дизайнерських рішень, таких як зручна підстилка, доступ до природного світла, належна вентиляція та відкриті простори для прогулянок і збагачення, можуть значно покращити добробут тварин у забудованих середовищах.

Обґрунтування цього дослідження базується на етичній відповідальності за те, щоб тварини, які живуть у створених людьми середовищах, мали відповідні умови життя, які сприяють їх здоров'ю, щастю та добробуту. Впроваджуючи принципи проектування, орієнтовані на тварин, в архітектурні практики, ми можемо створювати простори, які не тільки функціональні для людей, але й враховують фізичні та поведінкові потреби тварин, сприяючи їх загальному добробуту.

Потрібні подальші дослідження в цій галузі, щоб продовжувати вдосконалювати керівні принципи дизайну, вивчати інноваційні дизайнерські рішення та оцінювати вплив архітектури, орієнтованої на тварин, на добробут тварин. Результати таких досліджень можуть сприяти створенню кращих умов життя для тварин і сприянню відповідальним і співчутливим методам проектування, які надають пріоритет потребам як людей, так і тварин.

Бібліографія

- Батлук В. А., Гогіташвілі Г. Г. (2006). Охорона праці в будівельній галузі : навч. посіб. К. : Знання.
- Державні будівельні норми України. (2000). Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва, що здійснюється на території України : ДБН Д.1.1.-7-2000 / Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України. К.
- Державні будівельні норми України. (1998). Правила складення кошторисної документації і визначення базисної та розрахункової кошторисної вартості будівництва : ДБНІV-16-98 (ч. I). К. : ДБН України.
- Державні будівельні норми України. (1999). Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи (РЕКН) : ДБН Д.2.2.
- Державні будівельні норми України. (2000). Системи вентиляції і кондиціонування повітря : ДБН Д.2.6-3-2000. Збірник 3.
- Державні будівельні норми України. (2013). Захист територій, будинків і споруд від шуму : ДБН В.1.1-31:2013.
- Державні будівельні норми України. (2002). Пожежна безпека об'єктів будівництва : ДБН В.1.1.7-2002.
- Державні будівельні норми України. (2006). Природне і штучне освітлення : ДБН В.2.5-28-2006.
- Державні будівельні норми України. (2010). Інсоляція об'єктів цивільного призначення : ДСТУ-Н Б В.2.2-27:2010.
- Діючі норми і розцінки на проведення будівельних робіт (станом на 01.10 2010 р.).
- Діючі норми і розцінки на проведення будівельних робіт (станом на 01.05. 2011 р.).
- Петер Нойферт, Людвиг Нефф. (2006). Проектирование и строительство. М. : Архитектура.
- Турина О. Л., Сердюк Л. З. (2005). Порівняльна психологія : навч. посіб. К. : МАУП.
- Чайченко Г. М. (1992). Зоопсихологія та порівняльна психологія. К. : Київський ун-т.

References

- Batluk, V. A., Hogitashvili, H. G. (2006). Labor protection in the construction industry: Education. Manual. K. : Knowledge.
- State construction regulations of Ukraine. (2000). Rules for determining the cost of design and research works for construction carried out on the territory of Ukraine : DBN D.1.1.-7-2000 / State Committee for Construction, Architecture and Housing Policy of Ukraine. K.
- State construction regulations of Ukraine. (1998). Rules for drawing up estimate documentation and determining the basic and estimated construction cost : DBNIV-16-98 (ch.I). K. : DBN of Ukraine.

State construction standards of Ukraine. (1999). Resource elemental estimate standards for construction works (REKN) : DBN D.2.2.

State building regulations of Ukraine. (2000). Ventilation and air conditioning systems : DBN D.2.6-3-2000. Collection 3.

State building regulations of Ukraine. (2013). Protection of territories, buildings and structures from noise : DBN V.1.1-31:2013.

State building regulations of Ukraine. (2002). Fire safety of construction objects : DBN V.1.1.7-2002.

State building regulations of Ukraine. (2006). Natural and artificial lighting : DBN V.2.5-28-2006.

State building regulations of Ukraine. (2010). Insolation of civil objects : DSTU-N B V.2.2-27:2010.

Current standards and estimates for construction works (as of October 1, 2010).

Current standards and estimates for construction works (as of May 1, 2011).

Peter Neufert, Ludwig Neff. (2006). Design and construction. M. : Architecture.

Turinina, O. L., Serdyuk, L. Z. (2005). Comparative psychology : Education. Manual. K. : MAUP.

Chaichenko, H. M. (1992). Zoopsychology and comparative psychology. K. : Kyiv Univ.

Khrystyna Kulyk

Assistant at the Department of Architectural Design and Engineering, Architecture,

Lviv Polytechnic National University, Lviv

e-mail: khrystyna.y.zholnovych@lpnu.ua

ORCID: 0009-0001-3191-3772

TPETS AS A FACTOR OF INDIVIDUALIZATION OF THE INTERIOR OF PREMISES

© Kulyk. Kh., 2023

The architectural design of animal spaces is an increasingly important area of research and practice that aims to create comfortable and safe living conditions for animals in a variety of contexts, including animal shelters, farm animal enclosures, and zoo enclosures. However, designing animal-friendly spaces requires a thorough understanding of animal behavior, physiology and welfare, and the incorporation of appropriate design elements and materials. This article aims to provide an overview of the research that will be conducted to understand the principles of animal-centered design and its impact on animal welfare.

The research will include a literature review of relevant articles, books and reports on animal-centred design, as well as case studies and expert opinions from architects, animal behaviorists and animal welfare experts. The review will focus on identifying key elements of animal-centered design, such as lighting, ventilation and temperature control, as well as the appropriate use of materials and spatial configurations to create a comfortable and stimulating environment for animals.

The research will also examine the impact of animal-centred design on animal behaviour, health and welfare. By analyzing case studies and expert opinion, the research aims to understand how animal-centred design principles can improve animal welfare and contribute to positive behavioral outcomes such as reduced stress and increased engagement.

Overall, this research aims to contribute to the understanding of the principles of animal-centred design and their application to the creation of spaces that promote the welfare and well-being of animals. The results of this study will be valuable to architects, animal welfare experts, and other professionals involved in the design of animal spaces, as well as to people interested in promoting more compassionate and sustainable relationships between humans and animals. At the modern stage, the issue of improving housing and combining the so-called "two worlds" under one roof, an animal and a person who keeps an animal in his apartment, has become relevant. Let's consider various examples. How to properly renovate an apartment, choose appropriate materials, and place a play area, a representative area, and other important points.

Key words: architectural design, housing, animals, environmental enrichment, space requirements, animal welfare.